

POMEMBNO OBVESTILO VZREJNE KOMISIJE ZA ŠNAV CERJE IN PINČE

V spodnjem prispevku navedeni zdravstveni testi so zaenkrat samo priporočeni, za vzreditelje še niso obvezni, in letos za jesenski vzrejni pregled potrebujete samo teste kot jih zahteva vzrejni pravilnik (slikanje kolkov za velike šnavcerje).

O novo uvedenih zdravstvenih testih boste vzreditelji pravočasno obveščeni pred spomladanskim vzrejnim pregledom 2020.

Vzrejna komisija KLŠPS

(e-mail: Mateja Šteferl mateja.steffi@gmail.com ali Miroslav Zidar saz@siol.net)

PRIPOROČENI ZDRAVSTVENI TESTI ŠNAV CERJEV IN PINČEV

Šnavcerji so zdrava in dolgoživa pasma. Še ne dolgo nazaj je veljalo, da je glede zdravstvenih testov smiselno preverjati le stanje kolkov pri velikih šnavcerjih, ker so velika pasma in kot taki podvrženi kolčni displaziji, toda znanost napreduje z bliskovito hitrostjo in prinaša nove možnosti za **preventivno preverjanje zdravja predvsem v luči preprečevanja bolezni, ki se dedujejo s staršev na potomce.**

PRITLIKAVI ŠNAV CER

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparatur in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ektropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija. Najpogostejši bolezni pri šnavcerjih sta PRA in katarakta.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let.

KLUB LJUBITELJEV ŠNAV CERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>

Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

2. PRA-B DNA TEST (genetski test)

Ameriški laboratorij Optigen že vrsto let raziskuje to bolezen. Dobra novica je, da imamo sedaj na voljo za pritlikave šnavcerje genski test PRA – B. Test je še precej “mlad”, kljub temu se veliko evropskih vzrediteljev, ki jim ni vseeno za pasmo, odloča za testiranje. Prva testiranja so pokazala zaskrbljujoče visoko število psov prenašalcev, zato je potrebno biti pri paritvenih kombinacijah še toliko bolj pazljiv. Cilj DNA testiranja ni, da izločamo pse iz vzreje, temveč, da najdemo primerne kombinacije, da mladiči ne zbolijo in tako še vedno zagotavljamo genetsko raznolikost znotraj pasme. Moram pa poudariti, da je to samo ena od oblik PRA, hkrati pa najbolj razširjena. Vsaj eden od staršev mora biti »clear«, če hočemo, da mladički ne bodo zboleli za PRA-B.

3. MAC DNA TEST (genetski test)

Mycobacterium Avium Complex (MAC) Gre smrtno okvaro imunskega sistema, ki ima za posledico sistemsko okužbo pri prizadetih psih. Ta bolezen je bila najprej opažena v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in se je pojavila v določeni liniji pritlikavih šnavcerjev, tako v Evropi kot Ameriki. Večina odgovornih vzrediteljev testira pse, zato je primerov vedno manj. Vsaj eden od staršev mora biti »clear«, če hočemo, da ladički ne bodo zboleli za to smrtno boleznijo.

Teh testov pri nas še ne opravljajo. Testiranje lahko opravite (po novem) tudi v evropskih laboratorijih:

<https://www.genomia.cz/en/>

<https://laboklin.com/en/home/>

Za več informacij se obrnite na avtorico članka.

KLUB LJUBITELJEV ŠNAV CERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

4. PREGLED POGAČIC

Izpah pogačice (Patella Luxation) je pogosta dedna bolezen pritlikavih pasem. Lahko se kaže kot nenadno poskakovanje po 3 tačkah, pogosto tudi "kavbojska hoja" zadnjih nog. Ko se kolenski sklep giba, pogačica čvrsto drsi gor in dol po svojem žlebu. Kadar pa med drsenjem preskoči na eno ali drugo stran kolenskega sklepa, govorimo o izpahu. Tačka se med izpahom »zatakne« in pes lahko sam z dovolj veliko silo med hojo povrne izpahnjeno pogačico nazaj na pravo mesto.

Pregled opravite lahko pri dr. Zlati Čop ali dr. Tadeju Zemljiču skupaj s pregledom oči. Dobite tudi pisno potrdilo, ki velja doživljenjsko.

VELIKI ŠNAVČER

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparaturne opreme in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ektropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija. Najpogostejši bolezni pri šnavcerjih sta PRA in katarakta.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let. **Pregled oči je od leta 2019 obvezen pri matičem klubu PSK.**

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>

Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

2. SLIKANJE KOLKOV IN KOMOLCEV

Opravijo ga pooblaščen veterinarji (seznam najdete na strani KZS). O stanju kolkov (HD) ter komolcev (ED) pooblaščen komisija, ki stanje oceni, izda pisno mnenje ter oceno, ki velja doživljenjsko.

Ocena kolkov je pri nas pogoj za pridobitev vzrejnega dovoljenja, ocena komolcev pa je priporočena s strani matičnega kluba PSK.

3. DCM DNA TEST (genetski test)

Gre za bolezen srčne mišice, ki se kaže v povečanem srcu. Srce ne deluje več pravilno in vodi v srčno popuščanje. Mogoče je narediti tudi genski test, s katerim se ugotovi ali je pes *normalen*, *prenašalec ali obolel*. Paziti je potrebno, da ne parimo med seboj prenašalcev, vsaj eden od staršev ora biti normalen (clear).

Teste zaenkrat dela zelo omejeno število laboratorijev v svetu.

<https://www.genomia.cz/en/>

<https://www.animalabs.com/contact/>

<https://www.ofa.org/diseases/dna-tested-diseases/dilated-cardiomyopathy>

4. KLINIČNI PREGLED SRCA

DCM lahko diagnosticiramo z ultrazvočnim pregledom srca, zato je priporočljivo narediti ta pregled in se ravnati skladno z navodili veterinarja, specialista kardiologije. UZ srca lahko naredite na Kliniki za male živali (KMŽ), ki deluje v okviru Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani, Cesta v Mestni log 47, 1000 Ljubljana, Slovenija, tel. 01 4779 277, www.kmz.si Pregled pokaže vidne spremembe v strukturi srca, še preden pes zboli. Sama bolezen močno vpliva na kvaliteto življenja in vliva na prezgodnjo smrt.

SREDNJI ŠNAVČER

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparatur in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ektropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija. Najpogostejši bolezni pri šnavcerjih sta PRA in katarakta.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let. **Pregled oči je od leta 2019 obvezen pri**

KLUB LJUBITELJEV ŠNAVČERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

matičem klubu PSK. O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>

Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

2. SLIKANJE KOLKOV IN KOMOLCEV

Opravijo ga pooblaščen veterinarji (seznam najdete na strani KZS). O stanju kolkov (HD) ter komolcev (ED) pooblaščen komisija, ki stanje oceni, izda pisno mnenje ter oceno, ki velja doživljenjsko. Ocena kolkov je zahtevana s strani matičnega kluba PSK.

3. DCM DNA TEST (*genetski test*)

Gre za bolezen srčne mišice, ki se kaže v povečanem srcu. Srce ne deluje več pravilno in vodi v srčno popuščanje. Mogoče je narediti tudi genski test, s katerim se ugotovi ali je pes *normalen, prenašalec ali obolel*. Paziti je potrebno, da ne parimo med seboj prenašalcev, vsaj eden od staršev ora biti normalen (clear).

Teste zaenkrat dela zelo omejeno število laboratorijev v svetu.

<https://www.genomia.cz/en/>

<https://www.animalabs.com/contact/>

<https://www.ofa.org/diseases/dna-tested-diseases/dilated-cardiomyopathy>

4. KLINIČNI PREGLED SRCA

DCM lahko diagnosticiramo z ultrazvočnim pregledom srca, zato je priporočljivo narediti ta pregled in se ravnati skladno z navodili veterinarja, specialista kardiologije. UZ srca lahko naredite na Kliniki za male živali (KMŽ), ki deluje v okviru Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani, Cesta v Mestni log 47, 1000

KLUB LJUBITELJEV ŠNAVČERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

Ljubljana, Slovenija, tel. 01 4779 277, www.kmz.si Pregled pokaže vidne spremembe v strukturi srca, še preden pes zboli. Sama bolezen močno vpliva na kvaliteto življenja in vliva na prezgodnjo smrt.

NEMŠKI SREDNJI PINČ

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparatur in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ektropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let.. O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>

Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

2. SLIKANJE KOLKOV IN KOMOLCEV

Opravijo ga pooblaščen veterinarji (seznam najdete na strani KZS). O stanju kolkov (HD) ter komolcev (ED) pooblaščen komisija, ki stanje oceni, izda pisno mnenje ter oceno, ki velja doživljenjsko..

3. DILUTE DNA TEST (genetski test)

Test, katerega rezultat zanesljivo določi ali ima pes eno kopijo, dve ali nobeno kopijo genotipa, ki povzroči »zbledelost« barve.

Test lahko opravite:

<https://www.eurovetgene.com>

<https://www.genomia.cz/en/>

KLUB LJUBITELJEV ŠNAVČERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

4. VWD DNA TEST (genetski test)

Von WILLEBRAND-ova bolezen: imenovano vWD = hemofilija, je motnja strjevanja krvi, ki je zelo pogosto podedovana pri nemških srednjih pinčih inse ji lahko izognemo, če testiramo pse. Tako se je mogoče izogniti parjenju dveh prenašalcev.

Test lahko opravite:

<https://www.eurovetgene.com>

<https://shop.labogen.com/en/>

PRITLIKAVI PINČ

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparatur in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ekotropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let. . O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

5. Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>
6. Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

2. PREGLED POGAČIC

Izpah pogačice (Patella Luxation) je pogosta dedna bolezen pritlikavih pasem. Lahko se kaže kot nenadno poskakovanje po 3 tačkah, pogosto tudi "kavbojska hoja" zadnjih nog. Ko se kolenski sklep giba, pogačica čvrsto drsi gor in dol po svojem žlebu. Kadar pa med drsenjem preskoči na eno ali drugo stran kolenskega sklepa, govorimo o izpahu. Tačka se med izpahom »zatakne« in pes lahko sam z dovolj veliko silo med hojo povrne izpahnjeno pogačico nazaj na pravo mesto.

Pregled opravite lahko pri dr. Zlati Čop ali dr. Tadeju Zemljiču skupaj s pregledom oči. Dobite tudi pisno potrdilo, ki velja doživljenjsko.

OPIČJI PINČ

1. PREGLED OČI

Pregled oči opravi veterinar specialist s pomočjo aparatur in poda potrdilo, da je pes klinično prost naslednjih bolezni: katarakta, PRA, entropij, ektropij, glavkom, displazija retine, luksacija leče in mikroftalmija.

Preglede je potrebno opravljati vsaj na vsaki 2 leti, vzrejne živali bi morale praviloma imeti potrdilo, da so njihove oči zdrave, ki ne bi smelo biti starejše od 2 let. O pregledu oči se izda potrdilo, ki velja 2 leti, po nekaterih državah pa ga je že potrebno obnavljati vsako leto.

Klinični pregled oči lahko opravite pri:

7. Dr.sci. Zlata Čop, dr.vet.med, Veterinarska klinika Lesce, tel. 04 53 77 100, <http://vet-lesce.si/>
8. Tadej Zemljič, dr. vet. med., dipl. ECVO, Prva-K, Klinika za male živali, Gorkičeva 6, Ljubljana, tel. 01 200 51 80, <http://www.prva-klinika.si/>

2. PREGLED POGAČIC

Izpah pogačice (Patella Luxation) je pogosta dedna bolezen pritlikavih pasem. Lahko se kaže kot nenadno poskakovanje po 3 tačkah, pogosto tudi "kavbojska hoja" zadnjih nog. Ko se kolenski sklep giba, pogačica čvrsto drsi gor in dol po svojem žlebu. Kadar pa med drsenjem preskoči na eno ali drugo stran kolenskega sklepa, govorimo o izpahu. Tačka se med izpahom »zatakne« in pes lahko sam z dovolj veliko silo med hojo povrne izpahnjeno pogačico nazaj na pravo mesto.

Pregled opravite lahko pri dr. Zlati Čop ali dr. Tadeju Zemljiču skupaj s pregledom oči. Dobite tudi pisno potrdilo, ki velja doživljenjsko.

Več informacij o priporočenih zdravstvenih testih dobite pri avtorici zgornjega prispevka

Olgi Bizjan Poklukar [olga.bizjan.poklukar@gmail.com]

April 2019

KLUB LJUBITELJEV ŠNAVČERJEV IN PINČEV SLOVENIJE

Olga Bizjan Poklukar

Oktober 2018

